

Muistio

13.10.2025

VN/30720/2024
VN/30720/2024-MMM-17

Maatalousjaosto keskiviikko 15.10.2025 klo 10.30, ruokaketjun kehittäminen

HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Asiantuntijalausuntomme koskien hallituksen esitystä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 esitämme maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta seuraavaa.

Teema: PL 30: Ruokaketjun kehittäminen ml. elintarvikkeiden viennin edistäminen ja rahoituksen käyttö

Talousarvioesityksessä momentille 30.20.47 (Ruokaketjun kehittäminen, 3-vuotinen siirtomääräraha) esitetään myönnettäväksi 5,104 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytetään elintarvikemarkkinatoimien ja kansallisen ruokastrategian tavoitteita tukevien kansallisten tai kansainvälisten toimenpiteiden rahoittamiseen. Määrärahalla tuetaan lisäksi luomualan ja lähiruoan kehittämisohjelmien mukaisia toimenpiteitä sekä luonnontuotealan kehittämistä. Lisäksi määrärahalla tuetaan ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskevia kehittämis- ja kokeiluhankkeita uusien innovaatioiden kehittämiseksi.

Määrärahalla voidaan rahoittaa hankkeita, kilpailutettuja hankintoja tai suora hankintoja sekä kulutusmenoja, kuten palkkoja, palkkioita, selvityksiä, messuja ja seminaareja. Ruokavirasto vastaa hankeavustusten hausta, maksatuksista ja valvonnoista. Hankkeet myönnetään erityisavustuksina.

Määrärahaa on käytetty vuonna 2025 mm. maataloustuotteiden kustannusindeksien tilastoinnin parantamiseen, elintarvikkeiden hankintakriteerien osaamisen parantamiseen ja Kuluttaja- ja kilpailuviraston käynnissä olevaan selvitykseen, jossa tarkastellaan elintarvikemarkkinoiden tehokkuutta ja kilpailusuhteita.

Momentilta on rahoitettu lisäksi hallitusohjelman mukaisen kansallisen ruoantuotannon pitkän aikavälin strategian valmisteluun liittyviä tehtäviä sekä ruoka-alan kasvuohjelman toimenpiteitä, joilla tavoitellaan ruokajärjestelmän kestävyyttä, kannattavuutta ja kilpailukykyä, sekä elintarvikeviennin tupe- laamista vuoteen 2031 mennessä.

Vuonna 2025 hankerahoituksella käynnistyi elintarvikeviennin kasvualusta, jossa valmistellaan ruokaviennin strategia ja kehitetään vienninedistämispalveluja erityisesti pk-yrityksille. Lisäksi suunnitellaan yritysryhmille viennin tukipalveluja yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Vuonna 2025 toteutettiin TK-hankehaku osana Food 2.0. innovaatioekosysteemiä sekä käynnistettiin toimet ruokamaakuvan vahvistamiseksi yhteistyössä Visit Finlandin kanssa. Lisäksi elintarvikeviennin edistämiseksi on käynnistetty useita muita toimenpiteitä mm. vientivalmiuksien kasvattamisen valmennus ja Suomen maaosastojen toteutus elintarvikealan kv-ammattimessuilla. Lisäksi 6.10.2025 päättyi Ruokaviraston hankehaku, jossa oli elintarvikeviennin painopiste.

Hallituksen kehysneuvotteluissa 15.-16.4.2024 on kasvupaketin yhteydessä kirjattu:

Suomi panostaa puhtaiden olosuhteiden ja laadukkaiden tuotteiden avulla maatalouden ja elintarviketuotannon kehittämiseen. Lisäarvotuotteiden viennin edistäminen vahvistaa elintarvikesektorin kasvua, kilpailukykyä ja maatalouden kannattavuutta sekä kansallista huoltovarmuutta. Valtion

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

tutkimusrahoituksella tuetaan ruoka- ja luonnonvara-alan innovaatioita ja vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä kestävän ruokajärjestelmän ja eläinten hyvinvoinnin osalta.

Hallituksen tiedotteessa 24.4.2024 on todettu:

Hallitus myös panostaa biotaloussektorin kasvuun, kilpailukykyyn ja kannattavuuteen lisäyksellä elintarvikeviennin, huoltovarmuuden ja metsäsektorin arvoketjujen edistämiseen.

Hallituksen puoliväliriihen pöytäkirjamerkinnöissä 23.4.2025 on todettu:

Biotalousarvon kasvua edistetään tukemalla elintarvikeviennin ja metsäbiotaloutta. Elintarvikeviennin on pilottitoimiala Team Finland – uudistuksessa.

Vuoden 2026 talousarvioesityksessä momentille 30.01.40 (Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonsään kehittäminen) kohdennetusta 10,0 milj. euron määrärahasta siirretään momentille 30.20.47 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen 0,7 miljoonaa euroa ja lisäksi 0,4 miljoonaa euroa elintarvikeviennin edistämistoimiin tehtäväksi yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Lisäksi momentille 30.01.22 siirretään 0,26 miljoonaa euroa Food- 2.0 veturihankkeen osana toteutettavan TK-haun täydennykseksi.

Lisäksi siirretään 0,184 milj. euroa momentille 30.20.01 elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston tehtävien lisäresursointiin.

Liitteet	Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.
Jakelu	Eduskunta, Kaisa Iso-Sipilä
Tiedoksi	